

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice și a Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. - Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 938 din 20 noiembrie 2006, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 3 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art.3 - Conform prezentei legi se stabilesc următoarele categorii de monumente istorice, bunuri imobile situate supateran, subteran și subacvatic:

a) monument - construcție sau parte de construcție, împreună cu instalațiile, componentele artistice, elementele de mobilare interioară sau exterioară care fac parte integrantă din acestea, precum și lucrări artistice comemorative, funerare, de for public, împreună cu terenul aferent **și amenajările peisagistice**, delimitat topografic **după caz**, care constituie mărturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, **urbanistic**, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific, tehnic, **memorial sau al peisajului cultural**.

b) ansamblu - grup coerent din punct de vedere cultural, istoric, arhitectural, urbanistic ori muzeistic de construcții urbane sau rurale care împreună cu terenul aferent și **amenajările peisagistice** formează o unitate delimitată topografic **după caz**, ce constituie o mărturie cultural-istorică semnificativă din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific, tehnic, **memorial sau al peisajului cultural**.

c) sit – **suprafață de teren** delimitată topografic **după caz**, cuprinzând acele creații umane în cadru natural care sunt mărturii cultural-istorice semnificative din punct de arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific, tehnic, memorial sau al peisajului cultural.”

2. Alineatul (4) al articolului 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Monumentele istorice aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat pot fi înstrăinate numai în condițiile exercitării dreptului de preempțiune ale statului român, prin Ministerul Culturii și Identității Naționale, pentru monumentele istorice clasate în grupa A, sau prin serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Identității Naționale, pentru monumentele istorice clasate în grupa B, ori al unităților administrativ-teritoriale, după caz, potrivit prezentei legi, sub sancțiunea nulității absolute a vânzării; **acțiunile în anulare pot fi introduse de orice persoană fizică și orice entitate publică sau privată, fiind scutite de la plata taxelor judiciare de timbru, și se judecă de îndată de către instanța competentă.**”

3. După alineatul (9) al articolului 4 se introduc trei noi alineate, alin. (9¹)-(9³), cu următorul cuprins:

„(9¹) - Prevederile prezentului articol referitoare la exercitarea dreptului de preempțiune la vânzarea monumentelor istorice aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat sunt aplicabile și în cazurile urmăririi imobiliare silite, al insolvenței și al falimentului. Executorul judecătoresc îndeplinește formalitățile prevăzute de prezentul articol ca obligații ale proprietarului.

(9²) - Tranzacțiile efectuate în vederea transferului de proprietate, urmare a exercitării de oricare din preemptorii mai sus menționați a dreptului de preempțiune la vânzarea monumentelor istorice cărora li se aplică regimul proprietății private, nu se supun procedurilor existente în domeniul achizițiilor publice.

(9³) - În condițiile prevăzute de prezenta lege, dreptul de preempțiune al statului la vânzarea monumentelor istorice cărora li se aplică regimul proprietății private se înscrie în categoria drepturilor reale.”

4. După alineatul (2) al articolului 6 se introduc două noi alineate, alin. (3) și (4), cu următorul cuprins:

„(3) Pentru salvarea, protejarea și punerea în valoare a unui monument istoric, în cazul în care acesta nu are proprietar cunoscut, un reprezentant al Ministerului Culturii și Identității Naționale sau al serviciului public deconcentrat al acestuia și unul al autorității administrației publice locale din unitatea administrativ-teritorială pe al cărei teritoriu este situat monumentul istoric constată necesitatea executării lucrărilor de intervenție. Urmare a actului / notei de constatare, în termen de maximum 30 de zile, autoritatea publică locală se adresează tribunalului în a cărui rază teritorială este situat imobilul propus pentru expropriere, cerând exproprierea pentru cauză de utilitate publică, potrivit prevederilor Legii nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, republicată iar hotărârea instanței va ține loc de titlu de proprietate asupra imobilului.

Monumentul istoric respectiv intră în proprietate publică, în condițiile legii. Acțiunea este scutită de la plata taxelor judiciare de timbru.

(4) Pentru salvarea, protejarea și punerea în valoare a unui monument istoric, în cazul în care se cunoaște proprietarul acestuia, un reprezentant al Ministerului Culturii și Identității Naționale sau al serviciului public deconcentrat al acestuia și unul al autorității administrației publice locale din unitatea administrativă pe al cărei teritoriu este situat monumentul istoric constată în comun necesitatea lucrărilor de intervenție. Urmare actului sau notei de constatare, proprietarul poate opta pentru inițierea procedurii de expropriere potrivit prevederilor Legii nr. 33/1994, republicată, cu avizul prealabil, obligatoriu, al Ministerului Culturii și Identității Naționale. Monumentul istoric respectiv intră în proprietate publică, în condițiile legii. Acțiunea este scutită de la plata taxelor judiciare de timbru.”

5. După alineatul (3) al articolului 7 se introduce un nou alineat, alin. (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) În fața instanțelor de judecată Ministerul Culturii și Identității Naționale, serviciile sale publice deconcentrate și autoritățile publice locale au calitate procesuală activă pentru toate acțiunile pe care le inițiază în interesul protejării monumentelor istorice și sunt exceptate de la plata taxelor judiciare de timbru.”

6. După alineatul (3) al articolului 8 se introduce un nou alineat, alin. (4), cu următorul cuprins:

„(4) Lucrările destinate să asigure conservarea, protejarea și punerea în valoare efectuate la monumentele istorice, în zonele lor de protecție, în zonele protejate și la alte imobile aparținând patrimoniului cultural imobil stabilite în baza prevederilor legislației în vigoare pot fi declarate de interes public național sau local, după caz, prin hotărâre a Guvernului inițiată de Ministerul Culturii și Identității Naționale, respectiv prin hotărâre a consiliilor locale, județene sau a Consiliului General al Municipiului București, cu avizul Ministerului Culturii și Identității Naționale.”

7. Alineatul (2) al articolului 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Delimitarea și instituirea zonei de protecție se propune, se fundamentează și se aprobă în procedura de clasare, schimbare de grupă valorică, trecere într-o altă categorie sau inventariere a subcomponentelor bunului imobil monument istoric astfel cum sunt acestea prevăzute la art. 12-21 din Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată.”

8. După articolul 11 se introduc șapte noi articole, art. 11¹ - 11⁷, cu următorul cuprins:

„Art. 11¹

(1) Atunci când starea de conservare a unui monument istoric sau a unei părți a unui monument care nu aparține statului este amenințată, din lipsa executării unor lucrări de întreținere, consolidare sau reparație, Ministerul Culturii și Identității Naționale poate, cu avizul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice în cazul monumentelor istorice de grupa A sau cu avizul Comisiei Zonale a Monumentelor Istorice în raza căreia se află monumentul, în cazul monumentelor istorice de grupa B, să ceară proprietarului, printr-o notificare formală, să realizeze lucrările respective.

(2) În aplicarea prevederilor alin. (1), Ministerul Culturii și Identității Naționale are obligația de a dispune un raport de constatare la cererea proprietarului, din oficiu, precum și la sesizarea unor organizații interesate a necesității lucrărilor, în care să se precizeze elementele generale ale intervenției / elementele intervenției la nivel general și de a solicita avizele prevăzute la alin. (1).

(3) Proprietarii, titularii dreptului de administrare sau ai altor drepturi reale asupra imobilelor prevăzute la alin. (1) au obligația de a permite accesul împuterniciților Ministerului Culturii și Identității Naționale în vederea realizării constatărilor prevăzute la alin. (2). În caz de refuz, accesul în clădirile prevăzute la alin. (1) se va face cu autorizarea prealabilă a instanței judecătorești, pe cale de ordonanță președințială dată cu citarea părților, potrivit Codului de procedură civilă.

(4) Notificarea prevăzută la alin. (1) va indica:

- a) termenul de depunere spre autorizare a proiectului tehnic;
- b) perioada în care, de la data obținerii autorizației de construire, lucrările trebuie finalizate, perioadă care nu poate fi mai mare de trei ani de la data obținerii autorizației de construire;
- c) obligația ca, în cazul monumentelor istorice la care se întreprind intervenții în primă urgență, potrivit art. 7 alin. (16) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, lucrările să fi executate imediat după emiterea raportului de constatare;
- d) cota de contribuție la cheltuieli care va fi suportată de stat, care nu poate fi mai mică de 50%;
- e) modalitățile de plată a contribuției statului.

(5) Sumele aferente contribuției statului provin din bugetul de stat prin bugetul Ministerului Culturii și Identității Naționale sau din bugetul autorității publice locale în a cărei rază teritorială se află imobilul.

(6) Notificarea va fi comunicată proprietarului în termen de cel mult 30 de zile de la data întocmirii sale.

(7) În termen de cel mult 60 de zile de la primirea notificării, proprietarul transmite Ministerului Culturii și Identității Naționale acordul său scris cu privire la măsurile dispuse prin notificare.

(8) Dacă proprietarul contestă măsurile dispuse prin notificare, acesta se poate adresa instanței judecătorești în condițiile și în termenele prevăzute de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Instanța poate dispune suspendarea actului până la soluționarea definitivă a litigiului. Instanța poate, după efectuarea unei expertize, dacă este necesară, să dispună executarea integrală sau parțială a lucrărilor dispuse prin notificare.

Art. 11²

Lucrările de intervenție prevăzute la art. 11¹ se stabilesc prin proiectul tehnic elaborat de un colectiv tehnic de specialitate coordonat de un arhitect cu drept de semnătură înscris în Registrul specialiștilor, experților și verifcătorilor tehnici atestați de către Ministerul Culturii și Identității Naționale.

Art. 11³

(1) Prin derogare de la prevederile art. 6, alin. (2) și ale art. 7, alin. (1) din Legea nr. 50/1991, certificatul de urbanism și autorizația de construire se eliberează, în regim de urgență, în cel mult 15 zile de la data înregistrării cererii și sunt scutite de taxă.

(2) Pentru lucrările de intervenție prevăzute la art. 11¹, prin derogare de la prevederile art. 43 din Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată, proprietarii notificați beneficiază de scutirea de la virarea cotei din valoarea autorizată, din cheltuielile cu lucrările de intervenție.

(3) Proprietarul va înștiința primăria, inspectoratul județean în construcții precum și serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii și Identității Naționale din raza proprietății sale privind începerea executării lucrărilor de intervenție, respectiv privind recepția la terminarea acestora, în condițiile legislației în vigoare privind executarea lucrărilor de construcții.

(4) La recepția la terminarea lucrărilor prevăzute la art. 11¹ participă un reprezentant al serviciului public deconcentrat al Ministerului Culturii și Identității Naționale în raza căruia s-au realizat lucrările de intervenție.

(5) Lucrările de intervenție prevăzute la art. art. 11¹ sunt investiții de interes public național sau local, declarate prin ordin al Ministrului Culturii și Identității Naționale, respectiv prin hotărâri ale consiliilor locale, ale consiliilor județene sau prin hotărâre a Consiliului General al Municipiului București, cu avizul Ministerului Culturii și Identității Naționale.”

Art. 11⁴

(1) Prin excepție de la prevederile art. 11¹, alin. (4), lit. b), Ministerul Culturii și Identității Naționale precum și autoritățile administrației publice locale pot asigura, în limita fondurilor aprobate anual cu această destinație, preluarea integrală a cheltuielilor aferente lucrărilor de intervenție corespunzătoare cotei proprietarului de locuință clasată drept monument istoric aflat în imposibilitate de a asigura sumele ce îi revin, la cererea acestuia, ca măsură de protecție socială, dacă proprietarul face dovada că realizează venituri medii nete lunare pe membru de familie sub câștigul salarial mediu net lunar pe economie.

(2) Prin excepție de la prevederile art. 11¹, alin. (4), lit. b), pentru clădirile amplasate în zone protejate și în zone de protecție a monumentelor istorice înscrise în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO, definite potrivit legii, precum și a celor protejate conform Legii 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate, cu modificările ulterioare, autoritățile administrației publice centrale cu atribuții în domeniul dezvoltării regionale și a turismului, prin programe specifice aprobate în condițiile legii, pot asigura de la bugetul de stat prin bugetul propriu, în limita fondurilor aprobate anual cu această destinație, preluarea integrală a cheltuielilor aferente lucrărilor de intervenție care se execută la aceste clădiri.

Art. 11⁵

(1) Prin excepție de la prevederile art. 11¹, alin. (4), lit. d), autoritățile administrației publice locale pot acoperi, la cererea de finanțare depusă de către proprietar, în baza hotărârii autorităților deliberative și în limita fondurilor aprobate anual cu această destinație, cheltuielile aferente executării lucrărilor de intervenție corespunzătoare contribuției ce revine proprietarului, prevăzute la art. 11¹, alin. (4), lit.d).

(2) În conformitate cu legislația în vigoare privind finanțele publice locale, autoritățile administrației publice locale stabilesc, în cadrul programelor multianuale, necesarul de alocații de la bugetul local pentru finanțarea cheltuielilor prevăzute la alin. (1).”

Art. 11⁶

(1) Asociațiile de proprietari – persoane juridice fără scop patrimonial - și proprietarii persoane fizice sau juridice au dreptul de a beneficia de credite bancare acordate de instituții de credit, cu garanție guvernamentală și dobândă subvenționată, precum și de credite cu dobândă subvenționată sau nulă acordate de Institutul Național al Patrimoniului, din fondul Timbrul Monumentelor Istorice, conform legii, denumite în continuare finanțatori, pentru finanțarea cotei de contribuție de cheltuieli ce le revine în temeiul art. 11¹, alin. (4) pentru realizarea lucrărilor de intervenție prevăzute la art. 11¹, alin. (1) la clădirile de locuit clasate drept monumente istorice deținute de acestea/aceștia.

(2) Condițiile de eligibilitate ale beneficiarilor de credite, ale finanțatorilor și ale operatorilor economici cu activitate în construcții, condițiile generale de acordare a creditelor, a garanțiilor guvernamentale, perioada de rambursare a creditelor, precum și regulile de gestionare a subvențiilor și a garanțiilor se stabilesc prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi, elaborate de Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și aprobate prin hotărâre a Guvernului, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(3) Executarea lucrărilor de intervenție prevăzute la alin. (1) se finanțează astfel:

a) din sursele proprii ale beneficiarilor de credite, reprezentând minim 10% din valoarea de execuție a lucrărilor de intervenție;

b) din credite bancare în lei, cu garanție guvernamentală și dobândă subvenționată, contractate de beneficiarii de credite și garantate în cotă de 100% de Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii – S.A. –I.F.N.

c) din credite acordate de Institutul Național al Patrimoniului, din fondul Timbrul Monumentelor Istorice, conform legii;

(4) Prin derogare de la prevederile art. 4, alin. (1), lit. d) și alin. (2) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Finanțelor Publice este autorizat să mandateze Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru întreprinderile Mici și Mijlocii – S.A. –I.F.N în vederea emiterii de garanții în numele și în contul statului în favoarea finanțatorilor care acordă credite beneficiarilor de credite.

(5) Dobânda aferentă creditelor bancare cu garanție guvernamentală acordate beneficiarilor de credite se suportă de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație.

(6) Între Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și finanțatorii care acordă credite bancare beneficiarilor de credite în condițiile prezentei legi se încheie convenții, cu avizul Ministerului Finanțelor Publice, prin care se stabilesc drepturile și obligațiile părților în finanțarea dobânzii subvenționate aferente sumelor utilizate din creditele acordate, în limita plafonului anual aprobat cu această destinație în bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.”

Art. 11⁷

(1) În situația în care, după primirea notificării formale prevăzute la art. 11¹ alin (1), proprietarul nu îi dă curs ori dacă acesta nu respectă hotărârea judecătorească pronunțată în cazul prevăzut la art. 11¹, alin. (8), prin refuzul de a executa lucrările notificate, prin neînceperea lucrărilor notificate în termenul notificat sau prin începerea, dar nefinalizarea lucrărilor de intervenție în condițiile și la termenele notificate, Ministerul Culturii și Identității Naționale sau autoritățile deliberative ale județelor, municipiilor, orașelor și comunelor pot iniția și aplica, în numele statului, numai cu avizul Ministerului Culturii și Identității Naționale, pentru salvarea, protejarea și punerea în valoare a monumentului istoric, procedurile de expropriere pentru cauză de utilitate publică, potrivit Legii 33/1994, republicată urmând să întreprindă lucrările necesare pe cheltuială proprie.

(2) Proprietarul clădirii poate solicita Ministerului Culturii și Identității Naționale sau autorităților publice locale, în termen de o lună de la primirea notificării formale prevăzute la art. 11¹ alin (1), să inițieze procedura de expropriere a clădirii. Cererea proprietarului va include o propunere a despăgubirii solicitate în caz de expropriere a imobilului. Ministerul Culturii și Identității Naționale adoptă și comunică decizia cu privire la această cerere, care nu suspendă executarea lucrărilor, în termen de maximum șase luni și după parcurgerea unei proceduri stabilite prin normele metodologice de aplicare ale prezentei legi.

(3) În cazul în care Ministerul Culturii și Identității Naționale a decis să continue exproprierea în numele Guvernului, o autoritate a administrației publice locale sau o instituție publică poate hotărî să se substituie Guvernului în calitate de beneficiar, cu aprobarea Guvernului.”

9. După articolul 23 se introduce un nou articol, art. 23¹, cu următorul cuprins:

„Art. 23¹ - Prin derogare de la cerințele fundamentale de calitate în construcții prevăzute de art. 5 din Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată, intervențiile asupra monumentelor istorice, în zonele lor de protecție, în zonele protejate și asupra altor imobile aparținând patrimoniului cultural imobil stabilite în baza prevederilor legislației în vigoare vor viza în principal siguranța vieții și păstrarea integrității materiale a bunurilor imobile, cât și protecția și transmiterea valorii culturale a acestora. Intervențiile ample vor putea fi amânate pentru a beneficia de viitoare progrese ale cunoașterii și tehnologice care să permită intervenții mai puțin invazive.”

Art. II. Hotărârea Guvernului prevăzută la art. 11⁶ alin. (2) din Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare se va aproba în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Art. III. După articolul 59 se introduce un nou articol, art. 59¹ cu următorul cuprins:

„Art. 59¹ - Delimitarea și instituirea zonei de protecție a monumentelor istorice clasate anterior intrării în vigoare a prezentei legi se realizează pe baza studiilor de specialitate istorico-arhitecturale sau arheologice întocmite în condițiile legii, de specialiști sau experți atestați de Ministerul Culturii și Identității Naționale, prin documentații de urbanism și regulamentele aferente acestora, avizate și aprobate potrivit prevederilor legale în vigoare, și capătă valoare normativă prin ordin al Ministrului Culturii și Identității Naționale.”

Art. IV. - După alineatul (1) al articolului 65 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 373 din 10 iulie 2001, cu modificările și completările ulterioare, se introduce un nou alineat, alin. (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) În situația suspendării/anulării aplicării planului urbanistic general prin hotărâre judecătorească, pot fi autorizate fără elaborarea unui plan urbanistic zonal, cu respectarea Regulamentului general de urbanism, lucrări de intervenții în primă urgență, lucrări de consolidare, restaurare, conservare, de reparare a construcțiilor, instalațiilor și amenajărilor peisagistice atunci când respectivelor construcții, instalații și amenajări peisagistice li se aplică regimul juridic al monumentelor istorice, se află în zone de protecție a monumentelor istorice sau în zone protejate, sau au un alt regim de protecție al patrimoniului cultural instituit în baza prevederilor legislației în vigoare.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 alin. (1) și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

Nicolae-Liviu DRAGNEA

PREȘEDINTELE SENATULUI

**Călin-Constantin-Anton
POPESCU-TĂRICEANU**